

Márki Sándor (1853–1925)

Történész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. A Békés megyei Kétegyházán született, ahol édesapja uradalmi intéző volt. A tíz testvér közül Sándor volt a hetedik. Tanulmányait Nagyváradon kezdte, majd Pozsonyban folytatta. A gimnázium utolsó éveit a fővárosban, a piaristáknál végezte. A budapesti tudományegyetemen – ahol didaktikára Kármán Mór tanította – 1876-ban kapott történelem-földrajz szakos tanári diplomát. Hunfalvy János és Salamon Ferenc gyakorolt rá különösen nagy hatást, az utóbbi mint a tanárképezdében tartott történelmi gyakorlatok vezetője is. 1877-ben doktori címet szerzett. Aradon 1877–1886-ig tanított, itt találkozott Mangold

Lajos és Varga Ottó tankönyvíró tanártársakkal. Ezután 1886–1892-ig Budapesten volt gimnáziumi tanár a VII. kerületi főgimnáziumban (a hajdani Barcsay, ma Madách Gimnázium), de itt már csak történelmet tanított. Tanulmányutakat tett nyugat-európai országokban: Németország és Csehország (1886), Franciaország és Anglia (1889). Ekkor már, főleg az 1885-ös Országos Történelmi Kongresszuson tartott alapbeszámolója nyomán a hazai történelemdidaktika egyik vezető alakja, és maradt is egészen 1902-ig. Középiskolai tanári, didaktikai és történelemkutatói munkássága mellett az 1886–87-es tanévben a Magyar Történelmi Társulat igazgatóválasztmányi tagja, 1888-ban pedig a budapesti egyetem magántanára lett, majd 1891-ben a Középiskolai Tanáregyesület választmányi tagja volt. 1892-ben már az Akadémia levelező tagjaként meghívták a kolozsvári egyetem történelem professzorának. Kiváló

előadó hírében állott, diákjai tisztelték és szerették. 1906-ban, pedagógus pályájának harmincadik évfordulója alkalmából jubileumi oklevelet szerkesztettek és nyújtották át számára (képünkön). Ez a legnagyobb kitüntetés, amelyben egy tanár részesülhet. Az igen agilis egyetemi tanár tagja lett az Országos Tanárvizsgáló Bizottságnak, előadásokat tartott a Magyar Pedagógiai Társaságban, alapító elnöke volt a kolozsvári Tanári Körnek, az Országos Tanáregyesület legnagyobb vidéki szervezetének. Nem véletlen, hogy a kultuszminisztérium az 1902-ben tartott első történelemtanítási tanfolyam vezetőjéül és elméleti előadójául őt jelezte ki. Ebből született az első rendszeres

magyar történelem-módszertan, a Történettanítás a középiskolai új tanterv szellemében. Ízig-vérig pedagógus volt, a középiskolai neveléssel és az oktatással élete végéig szoros kapcsolatot tartott. Történelem- és földrajztankönyv-írói tevékenysége is jelentős. A kolozsvári egyetem áttelepülését követően Szegeden folytatta működését. 1921-től haláláig a Ferenc József Tudományegyetem Középkori Történelmi Intézetének vezetője volt. Értékes hagyatékát a SZTE Egyetemi Könyvtár kéziratára őrzi. Gödöllőn hunyt el. 1960-ban szülőhelyén, Kétegyházán leplezték le Márki Sándor emlékművét.

Munkái:

- *Történettanítás nép- és középiskolákban.* In: *A Magyar Történelmi Társulat 1885. Július 3-6. Napjain Budapest, en tartott Congresszusának irományai.* Szerk. Szilágyi Sándor. Századok, Budapest, 1885. 136-137. l.
- *Történeti fali térképeink.* Budapest, 1901.
- *A magyarok története. A felsőbb leányiskolák II. oszt. számára.* Budapest, 1901.
- *Történettanítás a középiskolai új tanterv szellemében.* Singer és Wolfner, Budapest, 1902.
- *Magyar történeti szemléltető képek.* Összeáll. és magy. szövegekkel ellátta: Márki Sándor. Budapest, é. n. 130 l.
- *Egyetemes történelem a gimnáziumok számára.* 3 rész. Singer és Wolfner, Budapest, I. rész: Ó-kor. Az V. osztály részére. 1902. 206 l., II. rész: A középkor és az új-kor 1648-ig. A VI. osztály részére. 1902. 236 l., III. rész: Az új-kor 1648-1871-ig, a mostani államok földrajzával. A VII. osztály részére. 1903. 255 l.

Irodalom:

- Török István: *Márki Sándor: Történettanítás a középiskolai új tanterv szellemében.* *Magyar Pedagógia*, 1902. 574-576. l.
- Márki Sándor tanári jubileuma. *Századok*, 1906. 8. sz. 772. l.
- Lukinich Imre: *Márki Sándor (1853. március 27 – 1925. július 1.).* *Századok*, 1925. 7-8. sz. 329-333. l.
- Gombos Albin: *Márki Sándor (1853. március 27–1925. július 1.).* *Levéltári Közlemények*, 1925. [1. sz.] 315-317. l.
- Banner János: *Márki Sándor emlékezete.* Gyula, 1961. 7-37. l.
- Szébenyi Péter: *Márki Sándor mint középiskolai tanár és didaktikus.* *Századok*, 1969. 1201-1214. l.

http://t0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ4tQ9Ue3DhOswAOqTMf45M_kYmOixKvdmGw86GT-VNdaXWZ94kLQ

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/1c/S%C3%A1ndor_M%C3%A1rki%27s_medal.jpg/220px-S%C3%A1ndor_M%C3%A1rki%27s_medal.jpg

<http://www.antikvarium.hu/ant/foto.php?id=4153411&h=150&w=113>